H-KURSUS

Retspsykiatri

Hold 2025-1

Delkursusledelse
Cheflæge Dorte Sestoft - dorte.sestoft@jrklinik.dk

Speciallæge i psykiatri Christian Graae - christian.graae@jrklinik.dk

Kursussekretær
Sektionsleder Charlotte Oehlenschlæger - charlotte.oehlenschlaeger@jrklinik.dk

Onsdag den 2. december 2026

Kl. 10.00-10.15 Velkommen!
Dorte Sestoft, Christian Graae
Introduktion, litteratur

Kl. 10.15-11.15 Strafferetspsykiatri intro
Dorte Sestoft, Christian Graae

Kl. 11.15-11.30 Pause

Kl. 11.30-12.00 Strafferetspsykiatri intro *fortsat*
Dorte Sestoft, Christian Graae

Kl. 12.00-12.45 Frokost

Kl. 12.45-13.45 Mentalundersøgelsen
inklusive den fremsendte opgave
Dorte Sestoft, Christian Graae

KL. 13.45-14.00 Pause

KL. 14.00-15.00 Mentalundersøgelsen
inklusive den fremsendte opgave
Dorte Sestoft, Christian Graae

Kl. 15.00-15.15 Pause

Kl. 15.15-16.15 Forvaring og psykiatri i Danmarks fængsler
Lena Engelund Holm

Torsdag den 3. december 2026

Kl. 09.00-10.00 Tvangsforanstaltninger i medfør af Psykiatriloven (inkl. seminar- og opponentopgave)
Johannes Krogh

Kl. 10.00-10.10 Pause

Kl. 10.10-11.10 Tvangsforanstaltninger i medfør af Psykiatriloven (inkl. opgaverne)
Johannes Krogh

Kl. 11.10-11.20 Pause

Kl. 11.20-12.00 Tvangsforanstaltninger i medfør af Psykiatriloven (inkl. opgaverne)
Johannes Krogh

Kl. 12.00-12.45 Frokost

Kl. 12.45-13.20 Tvangsforanstaltninger i medfør af Psykiatriloven (inkl. opgaverne)
Johannes Krogh

Kl. 13.20-13.35 Pause

Kl. 13.35-15.05 Retspsykiatri som ekspertområde
Dorte Sestoft

Kl. 15.05-14.30 Pause

Kl. 14.30-16.45 Straffelovens regler om psykisk afvigende kriminelle
Ole Hasselgaard

Fredag den 4. december 2026

Kl. 08.15-09.15 Den retspsykologiske undersøgelse
Michael Schiøth

Kl. 09.15-09.30 Pause

Kl. 09.30-10.15 Udredning og behandling af sexkriminelle
Michael Schiøth

Kl. 10.15-12.15 Behandling af retspsykiatriske patienter
Sarah Sloth Jørgensen

Kl. 12.15-13.00 Frokost

Kl. 13.00-13.45 Klassens time
- spørgsmål fra underviserne
Dorte Sestoft, Christian Graae

Kl. 13.45-14.00 Pause

Kl. 14.00-14.45 Sikringen og farlighed
Per Balling

Kl. 14.45-15.00 Afrunding og evaluering
Dorte Sestoft, Christian Graae

Kurset afholdes: **Scandic Sluseholmen, Molestien 11, 2450 Kbh.**

H-KURSUS

Retspsykiatri

Formål

En speciallæge i psykiatri skal have indgående viden om og erfaring med Psykiatriloven, der danner det retslige grundlag for frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien. Sindssyge og andre psykisk afvigende kriminelle udgør en særlig gruppe psykiatriske patienter og som følge heraf skal speciallægen have viden om det strafferetslige område. Delkurset relaterer sig dels til psykiatrilovsområdet, dels til vurdering og behandling af retspsykiatriske patienter og de hermed forbundne love og cirkulærer. Kursisterne forudsættes at have kendskab til psykiatrilov, strafferetspsykiatri og eksempelvis forvaltningslov og offentlighedslov. Desuden klinisk erfaring med tvangsindlæggelser, tvangstilbageholdelser og tvangsindgreb under indlæggelse samt kendskab til principperne for og praksis i forbindelse med udfærdigelse af retspsykiatriske erklæringer.

Mål

At give kursisterne indgående kendskab til hele psykiatrilovsområdet og herunder selvstændigt at være i stand til at vurdere, hvorvidt f.eks. tvangstilbageholdelse skal finde sted, vurdere indikation for tvangsbehandling, herunder om der er opsættende virkning og lignende. At gøre kursisterne i stand til i almindelige tilfælde at kunne møde i retten/patientklagenævnet og argumentere for afdelingens afgørelser. At gennemgå den særlige erklæring - mentalobservation - og juridiske og kliniske aspekter vedrørende retslige patienter, herunder Kriminalforsorgens rolle. At give kursisterne kendskab til principperne for straffelovens bestemmelser om psykisk afvigende kriminelle, herunder at kunne udarbejde forslag til en mentalobservationserklæring, idet dog endegyldig konklusion formuleres af/tiltrædes af en overlæge med funktion om muligt indenfor ekspertområdet. Kendskab til Retslægerådets rolle.

Indhold

Delkurset har hovedvægten omkring psykiatriloven og det strafferetspsykiatriske område. Der gives en gennemgang af psykiatriloven, af klagesystemet, patientrådgiversystemet, tvangsprotokoller og erklæringsudstedelser i forbindelse med psykiatriloven. Vedrørende det strafferetspsykiatriske område anvendes ca. ½ dag til områder af mere alment orienterende karakter omhandlende funktions- og kompetenceområdet for politi, anklagemyndighed, domstol m.v. Endvidere omtales kriminalitetsudvikling, herunder især vold og anden personfarlig kriminalitet. Samarbejdet med Kriminalforsorgen berøres såvel i forbindelse med afsoning som vedrørende Kriminalforsorgen i frihed. Der orienteres om Retslægerådets funktion, om Sikringsanstalten, betingelserne for benådning og der sigtes imod, at kursisten har en grundlæggende viden om disse emner, samtidig med at de generelle sessioner i høj grad er holdningsorienterede. Herudover drøftes de generelle og specifikke etiske problemer i forbindelse med retspsykiatrien. Forskning indgår i flere af sessionerne, f.eks. om Kriminalforsorgen, Sikringsanstalten og i forbindelse med behandling af retspsykiatriske patienter. Kønsfordeling af retspsykiatriske patienter kommenteres, ligesom de særlige regler vedrørende sexualkriminelle og kriminelle oligofrene omtales. Mange retspsykiatriske patienter er misbrugere, hvilket kommenteres. Relevante litteraturhenvisninger indgår som en del af kurset.

Metoder: Foredrag, oplæg til plenumdiskussion, gruppeopgaver. Obligatorisk opgave: udarbejdelse af konklusion på udleverede anonymiserede retspsykiatriske erklæringer.

Evaluering: Kurset evalueres mundtligt og skriftligt ved afslutning af kurset.

Undervisere

Cheflæge Dorte Sestoft

Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik

Speciallæge i psykiatri Christian Graae

Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik

Afsnitsledende overlæge Johannes Krogh

PC Amager, Psykiatrisk Gadeplansteam

Cheflæge Lena Engelund Holm

Danmarks Fængsler, Herstedvester Fængsel

Speciallæge i psykiatri, Sarah Sloth Jørgensen

Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik

Højesteretsdommer Ole Hasselgaard

Højesteret

Specialist i psykopatologi Michael Schiøth

Justitsministeriet, Retspsykiatrisk Klinik

Ledende overlæge Per Balling

Region Sjælland, Sikringen